

CUPRINS

9	Cuvânt înainte din partea editorului
12	Cuvântul înainte al doctorului Yalom
24	Cuvântul înainte al lui Ginny
33	Prima toamnă
83	O lungă primăvară
133	Vara
175	O iarnă pasageră
229	O ultimă primăvară
271	Cu fiecare zi mai aproape
316	Cuvântul de încheiere al doctorului Yalom
357	Cuvântul de încheiere al lui Ginny

Cuvântul înainte al doctorului Yalom

ÎNTOTDEAUNA mi se sfâșie ceva în suflet, când dau peste carnete vechi de programări, pline cu nume de pacienți pe jumătate uitați, alături de care am trăit experiențe dintre cele mai tande. Așa mulți oameni, așa multe momente frumoase. Ce s-o mai fi ales de ei? Fișetele mele cu mai multe rânduri de dosare, mormanele mele de benzi audio adeseori mă duc cu gândul la un vast cimitir: vieți presate între coperti de dosare, vocile prizoniere pe panglici electromagnetice, redându-și dramele mut și la ne-sfârșit. Faptul că trăiesc lângă aceste monumente mă umple de-un sentiment acut al efemerului. Chiar și când mă aflu absorbit de timpul prezent, simt spectrul decăderii cum pândește și așteaptă — o decădere care, în cele din urmă, va înginge experiența trăită și totuși, prin însuși caracterul ei inexorabil, îi conferă o anume pregnanță și splendoare. Dorința de a-mi relata experiența cu Ginny este una irezistibilă; mă incită prilejul de-a ține la distanță descompunerea, de-a prelungi viața scurtei noastre existențe împreună. E de nenumărate ori mai bine să știu că ea va dăinui în mintea cititorului mai degrabă, decât în depozitul abandonat al notișelor clinice necitite și al benzilor de magnetofon neascultate.

Povestea începe cu un telefon. O voce subțirică mi-a spus că o cheamă Ginny, că tocmai s-a mutat în California și că făcuse terapie timp de câteva luni cu o colegă de-a mea din Est, care o trimisese la mine. Întors recent după un an sabatic petrecut la

Londra, încă mai aveam suficient timp liber, să că am programat o întâlnire cu Ginny două zile mai târziu.

M-am dus s-o iau din sala de așteptare și am condus-o pe corridor spre cabinetul meu. Mai încet decât mergeam eu, nu cred că s-ar fi putut; aidoma unei neveste orientale, ea venea cu pași neauziți în urma mea. Parcă alcătuită din bucăți împrumutate, care nu-i aparțineau, nimic din alcătuirea ei nu se potrivea cu nimic: părul, zâmbetul larg, vocea, mersul, puloverul, pantofii, totul părea aruncat grămadă la întâmplare, și totul — păr, mers, membre, blugi ponosiți, șosete soldătești, totul — părând gata să zboare în patru vânturi. Lăsând în urmă ce?, m-am întrebat. Poate doar zâmbetul larg. Nici pe departe frumoasă, oricum ai fi pus laolaltă părțile! Si totuși, curios de atrăgătoare. Nu știu cum, în doar câteva minute, a reușit să-mi dea de știre că puteam face orice cu ea și că se lăsa cu totul în mâinile mele. N-am avut nimic împotrivă. La vremea aceea, nu părea o povară prea grea.

Ea a vorbit, și eu am aflat că are douăzeci și trei de ani, fiică a unei foste cântărețe de operă și a unui om de afaceri din Philadelphia. Avea o soră cu patru ani mai mică decât ea și un talent la scris. Venise în California pentru că fusese admisă, pe baza câtorva povestiri trimise, în cadrul unui program de compozиție literară creativă, cu durată de un an, la un colegiu din apropiere.

De ce căuta ajutor acum? A spus că avea nevoie să continue terapia pe care o începuse anul trecut și, de o manieră derulant nesistemantică, mi-a relatat treptat marile ei dificultăți de viață. În plus față de acuzele ei explicite, eu am sesizat în cursul discuției și alte câteva domenii problematice majore.

Mai întâi, propriul autoportret — relatat repede și pe nerăsuflare, cu ocasionale metafore șarmante întrerupând litania profundei antipatii față de sine. E masochistă în tot și toate.

Toată viața și-a neglijat propriile nevoi și plăceri. Nu are pic de respect pentru sine. Se simte ca un spirit fără trup — un canar ciripitor care țopăie de pe un umăr pe altul, în timp ce ea pășește pe stradă alături de prietenele ei. Nu-și imaginează că alții ar putea fi interesați de ea, altfel decât ca de-o creatură eterică, fără consistență.

Nu are pic de siguranță de sine. „Trebuie să mă pregătesc dinainte, ca să fiu în prezența altor oameni. Plănuiesc ceea ce voi spune. Nu am niciun fel de simțăminte spontană — adică am, dar dintr-un soi de colivie. Ori de câte ori ies afară, mă simt înfricoșată și trebuie să mă pregătesc.” Nu-și recunoaște mânia, nici n-o exprimă. „Mi-e sufletul plin de milă pentru oameni. Sunt un clișeu ambulant: «Dacă nu ai nimic frumos de spus despre cineva, atunci mai bine să nu spui nimic.»” Își amintește să se fi înfuriat doar o singură dată, în toată existența ei de adulță: cu ani în urmă, a țipat la un coleg de serviciu care-o trata de sus, plin de insolență. După care nu s-a putut opri din tremurat ceasuri la rând. Nu are niciun fel de drepturi. Nu-i trece prin cap să se mânue. Este atât de complet absorbită de efortul de a-i face pe ceilalți să o simpatizeze, încât nu se gândește niciodată să se întrebe dacă și ea îi simpatizează pe ei.

O mistuie disprețul de sine. O mică voce interioară o necăjește fără încetare. O clipă doar să uite de ea însăși și să-și trăiască existența spontan, că glăsciorul răutăcios o și reduce brutal în sirciul ei de sficiune. În cursul discuției noastre nu și-a putut îngădui nici măcar un singur simțământ de mândrie. Nici bine n-apucase să pomenească de programul de compozitie literară, că s-a și grăbit să-mi atragă atenția că doar lenea o făcuse să ajungă acolo; auzind de la prietenii de acest program, făcuse o cereere de admitere pur și simplu pentru că nu era nevoie de vreo altă

aplicație formală, decât să trimîtă niște povestiri pe care le scriese cu doi ani în urmă. Bineînțeles, n-a comentat presupusa bună calitate a povestirilor în cauză. Producția ei literară se epuizase treptat, și acum se afla într-o serioasă pană de inspirație.

Toate problemele ei de existență cotidiană se reflectau și în relațiile ei cu bărbații. Deși își dorea cu disperare o relație de durată cu cineva, nu fusese niciodată în stare să rămână prea mult timp lângă un bărbat. La vîrsta de douăzeci și unu de ani, sări-se direct de la inocența sexuală nubilă, la raporturi sexuale cu mai mulți bărbați (n-avea niciun drept să spună „Nu!”), și se văita că se aruncase prin fereastra dormitorului, fără să mai treacă și prin anticamera amorurilor și alinturilor adolescentine. Îi face plăcere apropierea fizică a unui bărbat, dar nu-și poate elibera impulsurile sexuale. A experimentat orgasmul, prin masturbare, dar răutățioasa voce interioară are grija ca, aproape de fiecare dată, să nu ajungă la orgasm în timpul unui raport sexual.

Ginny n-a pomenit decât rareori de tatăl ei, dar prezența mamei ei era foarte pregnantă. „Sunt palida reflexie a mamei mele”, a formulat ea ideea. Dintotdeauna au fost neobișnuit de apropiate. Ginny îi spunea totul mamei ei. Își amintește cum ea și mama ei obișnua să citească scrisorile de dragoste ale lui Ginny și să chicotească împreună. Ginny a fost de când se știe slăbuță fizic, avea multe aversiuni alimentare și timp de peste un an, în perioada preadolescentă, vomita înainte de micul dejun cu atâtă regularitate, încât restul familiei ajunse să o considere parte din toaleta ei zilnică de dimineață. Întotdeauna a mâncat foarte mult, dar când era mică, nu putea înghiți decât cu mare dificultate. „Mâncam tot ce era în farfurie, dar la sfârșitul mesei mă trezeam că am toată mâncarea în gură. Și-atunci încercam să înghit totul dintr-o dată.”

Are niște coșmaruri oribile, în care este violată, de obicei, de o femeie, dar, uneori, și de un bărbat. Și încă un vis recurrent: în care ea ba este un săn uriaș, de care se agață cârduri de oameni, ba se agață ea însăși de un săn gigantic. Cam cu vreo trei ani în urmă, a început să aibă vise înfricoșătoare, în care îi era greu să-și dea seama dacă e trează sau doarme. Simte că niște oameni se uită la ea prin fereastră și o ating; de îndată ce începe să simtă plăcere în urma atingerilor, aceasta se transformă în durere, ca și cum cineva ar trage-o cu brutalitate de săni. Pe toată durata acestor vise, se aude o voce din depărtare, care-i reamintește că nimic din ceea ce se petrece nu-i aievea.

La sfârșitul orei de consultație, m-am simțit teribil de alarmat pentru Ginny. În ciuda multelor însușiri pozitive — un farmec discret, sensibilitate profundă, inteligență vie, un simț al ridicolului extrem de dezvoltat, un talent remarcabil pentru imagistica verbală — dădeam peste patologie oriunde mă întorceam: prea mult material primitiv, vise care estompau granița dintre fantezie și realitate, dar, mai presus de toate, o stranie nebulozitate, imprecizie difuză a „limitelor eului”. Părea să fie incomplet diferențiată de mama ei, și problemele ei alimentare sugerau o anemică și jalnică tentativă de eliberare. O percepeam ca simțindu-se prinsă în capcană, pe de o parte, între spaimale unei dependențe infantile care impuneau o renunțare la conștiința sine-lui separat — o stagnare permanentă — și, de pe alta, o asumare a autonomiei care, în absența unui sentiment profund al sinelui, părea să fie goală de sens și insuportabil de solitară.

Rareori mă frământ peste măsură cu un diagnostic. Dar eram conștient că, din cauza estompării limitelor eului, a autismului, a onirismului, a inaccesibilității afectului ei, majoritatea clinicienilor i-ar pune o etichetă „schizoidă” sau, poate, „borderline”.

Îmi dădeam seama că suferă de tulburări grave și că terapia va fi de lungă durată și fără garanții. Mie mi se părea că deja este mult prea familiarizată cu propriul ei inconștient și că eu trebuie să-o călăuzesc spre realitate mai degrabă, decât să-o escorteze într-un plonjon încă și mai adânc în lumea ei subterană. Eram grăbit la acea vreme să constituie un grup de terapie pe care studenții mei să-l observe în cadrul programului lor de formare profesională, și, dat fiind că avusesem rezultate bune, până atunci, cu terapia de grup în cazul pacienților având probleme similare cu ale lui Ginny, am decis să-i ofer un loc în cadrul grupului. Ea a acceptat recomandarea cam cu reticență; o atrăgea ideea să fie împreună cu alții, dar se temea că va deveni un copil printre cei din grup și că nu va putea niciodată să-și exprime gândurile intime. Temerea aceasta apare în mod tipic la cei care participă pentru prima oară la o terapie de grup și eu am asigurat-o că, pe măsură ce relațiile în cadrul grupului vor evoluă, ea va putea să-și împărtășească sentimentele în fața celorlalți. Din nefericire, aşa cum vom vedea, predicția ei în ce privește propriul comportament se va dovedi mult prea corectă.

Lăsând la o parte considerentul practic al dorinței mele de a găsi pacienți pentru un nou grup de terapie, aveam unele rezerve în a o trata pe Ginny la nivel individual. În particular, simțeam o anume neliniște față de profunzimea admirăției ei pentru mine, care, ca un fel de mantie prefabricată, mi-a fost aruncată pe umeri de îndată ce a pășit în cabinetul meu. Să ne gândim doar la visul pe care-l avusesese în noaptea dinaintea întâlnirii noastre. „Aveam o criză acută de diaree și un bărbat urma să-mi cumpere niște medicamente pe care era scris Rx, deci se dădeau numai pe rețetă. Eu îmi tot spuneam că ar trebui să iau Kaopectat, fiindcă-i mai ieftin, dar el voia să-mi cumpere cele

mai scumpe medicamente cu putintă." Parte din sentimentele ei pozitive față de mine își aveau originea în laudele pe care mi le adusese fosta ei terapeută, parte în titlul meu profesional, iar restul nu se știe de unde venea. Dar supraevaluarea era atât de extremă, încât bănuiam că se va dovedi un impediment în terapia individuală. Participarea la o terapie de grup, am raționat eu, îi va da lui Ginny posibilitatea să mă vadă prin ochii mai multor persoane. Mai mult decât atât, prezența unui coterapeut în cadrul grupului ar trebui să-i ofere ocazia să-și formeze o vizionare mai echilibrată asupra mea.

În prima lună de terapie în grup, Ginny a avut rezultate foarte slabe. Noaptea, somnul îi era întrerupt de coșmaruri terifiante. De exemplu, a visat că avea dinții de sticla și că gura i se umpluse de sânge. Un alt vis a reflectat sentimentele ei în privința faptului că trebuia să mă împartă cu restul grupului. „Zăceam cu față în jos pe o plajă și am fost luată pe sus și dusă la un doctor care urma să mă opereze pe creier. Doi dintre membrii grupului îl țineau de mâini pe doctor și i le dirijau, aşa încât el a ajuns să-mi taie o porțiune de creier pe care nu avusese de gând să-o taie.“ Într-un alt vis, mergea la o petrecere cu mine, unde ajungeam să ne rostogolim împreună prin iarbă, într-un joc cu tentă sexuală.

După prima lună, coterapeutul meu și cu mine am fost amândoi de părere că, pentru Ginny, nu era suficientă doar o ședință de grup pe săptămână și că se impune un adjuvant de terapie individuală, atât pentru a împiedica un plus de decompensare din partea lui Ginny, cât și pentru a o ajuta să depășească dificilia etapă initială a lucrului în grup. Ea și-a exprimat dorința de-a face cu mine terapie individuală, dar mie mi s-a părut că, a o vedea atât în grup, cât și individual, mai degrabă ar complica

lucrurile, decât să le faciliteze, drept care am îndrumat-o către alt psihiatru din cadrul clinicii noastre. Au făcut împreună terapie individuală vreo nouă luni, ea continuând să participe și la terapia de grup timp de aproximativ optsprezece luni. Terapeutul ei din terapia individuală a observat că Ginny era „asediată de înfricoșătoare fantezii sexuale masochiste și de procese mentale manifest schizofrenice borderline“. În cursul terapiei aplicate, el a încercat „să-i sprijine eul și să se concentreze pe testarea realității și pe distorsiunile din relațiile ei interpersonale“.

Ginny a participat cu religiozitate la terapia de grup, doar răreori lipsind de la câte-o ședință, cu toate că, după un an de zile, se mutase la San Francisco, ceea ce o obliga la o incomodă navetă cu mijloace de transport în comun. Deși, în tot acest timp, Ginny a beneficiat de suficient sprijin din partea grupului ca să devină stăpână pe situație, n-a reușit să facă niciun progres real. De fapt, puțini pacienți ar fi arătat perseverență de-a continua atâta vreme în cadrul grupului, cu aşa puțin folos. Aveam motive să cred că Ginny a continuat terapia de grup în primul rând pentru a nu pierde contactul cu mine. A persistat în convingerea că eu, și poate că numai eu, aveam puterea de-a o ajuta. În repetate rânduri, terapeutii și membrii grupului au făcut această observație; în repetate rânduri au remarcat că Ginny se temea de schimbare, fiindcă orice progres ar fi însemnat să mă piardă pe mine. Numai rămânând blocată în starea ei de neajutorare, își putea asigura prezența mea. Dar nu se mișca în nicio direcție. Rămânea încordată, retrasă și adeseori necomunicativă în cadrul grupului. Pe ceilalți membri îi intrigă; atunci când totuși vorbea, se arăta adeseori perspicace și le era de ajutor celorlalți. Unul dintre bărbații din grup s-a îndrăgostit până peste cap de ea, iar alții s-au întrecut în a-i atrage atenția. Dar dezghețul nu s-a pro-

dus nicicând: Ginny a rămas încremenită de spaimă și n-a fost niciodată capabilă să-și exprime liber sentimentele sau să interacționeze cu ceilalți.

Pe durata celor optlzeze luni cât Ginny a făcut parte din grup, am avut doi coterapeuți, ambii bărbați, fiecare rămânând cu grupul timp de aproximativ nouă luni. Observațiile lor despre Ginny s-au menținut într-o paralelă strânsă cu notele mele: „eterică... melancolică... amuzament superior, dar rușinat, față de tot ceea ce se petrece în jur... realitatea nu-i va capta niciodată pe deplin toată energia... O «prezență» în cadrul grupului... un transfer chinuit asupra dr. Yalom, care a rezistat tuturor eforturilor de interpretare... tot ce a făcut ea în cadrul grupului era considerat în lumina aprobării sau dezaprobației lui... alternând între a fi cineva care se arată extraordinar de sensibil și de recepțiv la ceilalți, și cineva care pur și simplu nici măcar nu este aco-lo... un mister în cadrul grupului... o schizofrenică borderline, dar, cu toate acestea, nicio clipă nu s-a apropiat de frontieră psihozelor... schizoidă... prea multă conștientizare a proceselor primare...”

Pe perioada terapiei de grup, Ginny a căutat alte metode prin care să scape din temnița de timiditate pe care și-o construise pentru sine. S-a dus frecvent la Centrul Esalen și la alte filiale locale ale unor centre de dezvoltare personală. Conducătorii acestor programe au conceput o serie de tehnici „fulger” bazate pe confruntare, menite să facă pe Ginny să se schimbe instantaneu: maratoane în pielea goală care să-i anihileze reținerea și tendința de-a se ascunde, tehnici psihodramatice și „karate psihologic” care să-i modifice sficiunea și lipsa de asertivitate, și stimulare vaginală cu un vibrator electric care să-i trezească la viață orgasmul somnolent. Degeaba! Ginny era o actriță desăvârșită și putea

să-și asume cu ușurință un alt rol pe scenă. Din păcate, o dată reprezentația încheiată, se dezbrăca rapid de noul ei rol și părăsea teatrul înveșmântată în aceleași haine cu care venise.

Bursa primită de Ginny la colegiu a luat sfârșit, economiile i s-au terminat și a trebuit să-și găsească de lucru. Într-un final, o slujbă cu program parțial a provocat un conflict orar ireconciliabil cu programarea terapiei, și Ginny, după câteva agonice săptămâni de deliberare, a anunțat oficial că va fi nevoie să părăsească grupul. Aproximativ tot atunci, coterapeutul meu și cu mine ajunseseră la concluzia că există puține șanse ca ea să aibă de câștigat din terapia de grup. M-am întâlnit cu ea ca să discutăm planurile de viitor. Era limpede că avea nevoie în continuare de terapie; cu toate că dobândise o stăpânire mai fermă a realității, visele monstruoase care-o trezeau noaptea se mai domoliseră, locuia cu un Tânăr pe nume Karl (despre care vom auzi mai multe, ceva mai târziu) și își formase un mic cerc de prieteni, în continuare nu reușea să guste viața decât cu o prea mică parte din energia ei vitală. Demonul ei interior, un mic glăscior răutăcios, o chinuia fără încetare și ea continua să-și trăiască viața pe fondul unui orizont al groazei și al timidității. Relația ei cu Karl, cea mai intimă de care avusese parte vreodată, era în mod deosebit o sursă de tortură. Deși ținea din tot sufletul la el, era convinsă că sentimentele lui față de ea erau atât de condiționate, încât orice vorbă necugetată sau gest greșit interpretat ar putea încinge balanța în defavoarea ei. Ca urmare, mici plăceri casnice pe care le împărtea cu Karl nu-i aduceau decât prea puțină satisfacție.

M-am gândit să-o trimit pe Ginny la terapie individuală într-o clinică de stat din San Francisco (nu-și putea permite să frecventeze un terapeut la cabinetul său particular), dar multe îndoieri

nu-mi dădeau pace. Listele de aşteptare erau lungi, terapeuţii uneori lipsiţi de experienţă. Dar factorul irezistibil a fost că ne-şirbita credinţă a lui Ginny în mine venea să coluzioneze cu fantasma mea de măntuitor, convingându-mă că numai eu o puteam salva. Pe lângă toate acestea, am şi-o latură foarte încăpăţanată; detest să cedezi şi să recunoşti că nu pot ajuta un pacient.

Aşadar, nu m-am surprins deloc pe mine însuşi, când am venit cu oferta de-a continua s-o tratez pe Ginny. Voi am totuşi să sparg tiparul instalat. Mai mulţi terapeuţi eşuaseră în încercarea de-a o ajuta, aşa că eu am căutat o abordare care să nu repete eroile celorlalţi, şi, în acelaşi timp, să-mi permită să exploatez în scopuri terapeutice intensul transfer pozitiv al lui Ginny asupra mea. Am descris în cuvântul de încheiere, destul de amănunţit, planul meu terapeutic şi raţionamentul teoretic de la baza abordării mele. Pentru moment, nu e nevoie să comentezi decât pe seama unui singur aspect al acestei abordări: un temerar complot procedural care a avut ca rezultat paginile ce urmează. I-am cerut lui Ginny ca, în locul unei plăti financiare, să scrie un rezumat sincer al fiecărei şedinţe de terapie, care să conţină nu numai reacţiile ei la ceea ce reieşea explicit din conversaţia noastră, ci şi descrierea vieţii subterane a orei petrecute împreună, o „notă de subsol” la propriu: toate gândurile şi fantasmele care n-au apucat nicicând să iasă la lumina schimbului verbal. Mă gândeam că ideea, din câte ştiam eu inovatoare în domeniul practicii psihoterapeutice, va fi una fericită; la ora respectivă, Ginny era atât de inertă, încât orice metodă care necesita efort şi mişcare părea să merite încercată. Blocajul scriitoricesc total al lui Ginny, care-o priva de o sursă importantă a stimei de sine, făcea încă şi mai atrăgătoare o procedură care impunea un efort obligatoriu de compoziţie literară. (Înămplător, acest plan nu

presupunea niciun sacrificiu finanţar personal din partea mea, dat fiind că primeam un salariu întreg de la Universitatea Stanford şi orice sumă de bani câştigată din prestaţiile mele clinice se vărsa în contul universităţii.)

Soţiei mele, fiind direct interesată de literatură şi de procesul creator, i-am vorbit despre acest plan al meu, iar ea mi-a sugerat să pun şi eu pe hârtie câteva impresii, aparte de cele medicale, în urma fiecărei şedinţe de terapie cu Ginny. Ideea mi s-a parut inspirată, deşi dintr-un cu totul alt motiv decât cel al soţiei mele: pe ea o interesa aspectul pur literar al demersului; eu, pe de altă parte, mă simteam intrigat de un exerciţiu potenţial relevant al dezvăluirii de sine. Ginny nu se putea dezvăluî în faţa mea sau a oricui altciva, într-o întâlnire faţă în faţă. Ea mă considera pe mine infailibil, atotştiitor, netulburat, perfect integrat. Mi-am imaginat-o trimiţându-mi, într-o scrisoare dacă vreţi, dorinţele şi sentimentele ei neexprimate faţă de mine. Mi-am imaginat-o citind propriile-mi mesaje personale şi profund failibile. N-aveam de unde să ţi cu exactitate care vor fi efectele acestui exerciţiu, dar eram convins că planul meu va elibera ceva foarte puternic.

Ştiam că impresiile noastre scrise se vor vedea inhibate, dacă eram conştienţi că vor fi curând studiate de ochii celuilalt; aşadar, am căzut de acord să nu ne citim reciproc notiţele timp de câteva luni, secretara mea urmând să le păstreze pentru amândoi. Un cadru artificial? Fortăt? Vom vedea. Ştiam că arena terapiei şi a schimbării va fi dată de relaţia existentă între noi. Credeam cu tărie că, dacă vom putea într-o zi să înlocuim scrisorile cu vorbe rostite pe loc de fiecare către celălalt, dacă vom putea să relaţionăm sincer ca doi oameni obişnuiţi, atunci toate celelalte schimbări dorite vor urma de la sine.

Cuvântul înainte al lui Ginny

AM FOST o elevă de nota zece la liceu în New York. Deși eram creativă, era doar un aspect secundar al stării mai mult de buimă-ceală, de parcă mă izbise-n cap o timiditate-monstru. Am trecut prin pubertate cu ochii închiși și capul migrenat. Destul de devreme în existența mea studențească, m-am scos singură din circulația academică. Cu toate că-mi mai ieșea, ocazional, câte-o „chesteie minunată”, nimic nu-mi plăcea mai mult decât să fiu un melc uman, un pui de somn făcută colac în aerul de afară. Băieții mă înfricoșau și n-am avut niciun prieten. Puținele mele relații ulterioare au fost toate niște surprize. Ca parte din educația mea studențească, am petrecut ceva timp în Europa, lucrând și studiind și compilând un CV în domeniul teatrului, practic nimic mai mult decât anecdotă și amici, nicidcum vreun progres. Ceea ce trecea drept bravădă nu era decât o formă de energie nervoasă și inertie. Mi-era frică să vin acasă.

După ce am absolvit colegiul, m-am întors la New York. Nu mi-am putut găsi o slujbă, de fapt, nu știam încotro s-o iau. Calificările mele picurau precum ceasul lui Dali, eu simțindu-mă tentată de toate și nimic. Prinț-un noroc, am obținut o slujbă de educatoare pentru copii mici. În realitate, niciunul dintre copii (și nu erau decât vreo opt) nu era elev; erau suflete asemănătoare, și ce-am făcut acolo a fost să ne jucăm timp de un an.

La New York am urmat cursuri de actorie, unde am învățat cum să urlu, să respire și să citesc replici care să sună de parcă ar fi fost conectate la un flux sanguin adevărat. Se simțea însă o nemîșcare

în viața mea, oricât m-aș fi repezit încolo și-ncoace printre ore de curs și prieteni.

Chiar și atunci când habar n-aveam ce fac, zâmbeam mereu. Un prieten, simțindu-se de parcă i-ar fi pus Dumnezeu mâna în cap și zis: „Ce atâtă fericire pe capul tău?” De fapt, cu cei câțiva minute prietenii ai mei (dintotdeauna i-am avut), puteam să fiu fericită; defectele mele nu păreau decât diversiuni minore, comparativ cu cât de naturală și de simplă era viața. Totuși rânjetul meu era sufocant. Mintea mi-era plină de larma unui carusel de cuvinte, rotindu-se constant în jurul dispozițiilor și al aromelor, doar când și când lăsându-se să cadă în vocea mea sau pe hârtie. Nu-mi ieșea prea bine, când venea vorba de realități concrete.

Locuiai singură la New York. Contactul meu cu lumea din afara, exceptând cursurile și scrisorile, era unul minimal. Am început pentru prima oară să mă masturbez și mi s-a părut înfricoșător, doar pentru că era ceva intim care se întâmpla în viața mea. Transparenta spaimelor și fericirii mele mă făcuse dintotdeauna să mă simt usoară și prostuță. Un prieten zicea: „Citesc în tine ca-ntr-o carte deschisă”. Eram un fel de Puck, cineva care n-are nevoie de nicio responsabilitate; care n-a făcut vreodată ceva mai serios decât să vomite. și brusc, am început să mă port altfel. Am început rapid să mă scufund în terapie.

Terapeutul era o femeie și în primele cinci luni petrecute împreună, de două ori pe săptămână, a încercat să-mi facă rânjetul să dispară. Era convinsă că întregul meu obiectiv în terapie constă în a o determina pe ea să mă placă. În timpul ședințelor, bătea monedă pe relația cu părintii mei. Care dintotdeauna fusese ridicol de iubitoare și deschisă și ironică.

Mi-a fost frică în terapie, fiindcă eram sigură că există vreun secret groaznic pe care mintea mea mi-l ascunde. Vreun explicație